

คำวินิจฉัยของ ศาลรัฐธรรมนูญ เกตุงศ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๐/๒๕๕๓

วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๓

เรื่อง ประธานรัฐสภาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ กรณีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา

ประธานรัฐสภาได้มีหนังสือ เรื่อง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๓ ตามคำร้องของ นายแก้ว นรปติ ประธานที่ประชุมกลุ่มสมาชิกวุฒิสภา เรื่อง ขอให้เสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๓ สรุปความได้ว่า จากการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๓ คณะกรรมการเลือกตั้งได้ประกาศรับรองผลการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา จำนวน ๑๒๒ คน และไม่รับรองผลการเลือกตั้ง จำนวน ๗๘ คนใน ๓๕ จังหวัด พร้อมทั้งได้ประกาศให้มีการเลือกตั้งใหม่ในวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๓ สมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกตั้งในครั้งแรกนี้ได้ประชุมปรึกษาหารือเป็นการภายในเมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๓ และวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๓ ตามลำดับ มีความเห็นว่า ผู้ได้รับประกาศรับรองผลการเลือกตั้งทั้ง ๑๒๒ คน มีสถานภาพเป็นสมาชิกวุฒิสภาแล้ว และอายุ ๖ ปีของวุฒิสภานี้ก็เริ่มนับตั้งแต่วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๓ เป็นต้นมา ส่วนวุฒิสภาเดิมก็สิ้นสุดลงตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญไปโดยสิ้นเชิงแล้วตั้งแต่วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๓ ตามบทเฉพาะกาลมาตรา ๓๑๕ วรรคห้า (๑) ของรัฐธรรมนูญ การที่จำนวนสมาชิกวุฒิสภายังมีไม่ครบ ๒๐๐ คน จึงเป็นปัญหาว่าสมาชิกวุฒิสภา จำนวน ๑๒๒ คน จะสามารถประชุมได้หรือไม่ในเมื่อยังขาดสมาชิกวุฒิสภาอีกจำนวนหนึ่ง หากจะปล่อยให้รอให้การเลือกตั้งครั้งใหม่เสร็จสิ้นเสียก่อนก็ยังไม่เป็นที่แน่นอนว่าจะมีการเลือกตั้งครั้งต่อไปเกิดขึ้นอีกหรือไม่ ครั้นจะดำเนินการจัดให้มีการประชุมไปก่อน ก็จะมีปัญหาโต้แย้งท้วงติงถึงความชอบด้วยกฎหมายไม่มีที่สิ้นสุดอีกเช่นกัน และปัญหาเช่นเดียวกันนี้อาจเกิดขึ้นกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในอนาคตได้หากไม่มีการแก้ไขให้เป็นที่ยุติ จึงขอให้ประธานรัฐสภาพิจารณานำเสนอปัญหานี้ให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า “การที่วุฒิสภามีสมาชิกที่ได้รับเลือกตั้ง จำนวน ๑๒๒ คน ซึ่งเกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกตามบทบัญญัติ มาตรา ๑๒๑ วรรคหนึ่ง นั้น จะดำเนินการให้มีการประชุมวุฒิสภาเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญได้หรือไม่”

ประธานรัฐสภาพิจารณาแล้วเห็นว่า การประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภาหลายประการ คือ

๑. ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา จำนวน ๑๒๒ คน จะประกอบกันเป็นวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๑ ได้หรือไม่

๒. ถ้าสมาชิกวุฒิสภา ๑๒๒ คน ยังไม่สามารถประกอบกันเป็นวุฒิสภาได้ สมาชิกวุฒิสภาที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่อายุของวุฒิสภาสิ้นสุดลง (วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๓) จะต้องทำหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๑ วรรคสอง ประกอบกับมาตรา ๑๖๘ ต่อไปหรือไม่

๓. สมาชิกวุฒิสภาที่สมาชิกภาพสิ้นสุดลงเมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๓ และสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๓ มีสิทธิได้รับเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๕ หรือไม่

๔. สมาชิกวุฒิสภา ๑๒๒ คน ที่ได้รับเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๓ สามารถปฏิบัติหน้าที่ เช่น การเข้าชื่อร่วมกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพื่อร้องขอให้ประธานรัฐสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อมีพระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภาสมัยวิสามัญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๓ ได้หรือไม่

ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภาดังกล่าว มีผู้มีความเห็นขัดแย้งกัน ๒ ฝ่าย คือ ฝ่ายแรกเห็นว่า วุฒิสภาต้องประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภา จำนวน ๒๐๐ คน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๑ วรรคหนึ่ง ดังนั้นในระหว่างที่ดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาได้ไม่ครบ จำนวน ๒๐๐ คน สมาชิกวุฒิสภาชุดเก่าที่พ้นจากสมาชิกภาพยังคงต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๑ วรรคสอง และมาตรา ๑๖๘ ส่วนอีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่า สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกตั้งมีสมาชิกภาพของการเป็นสมาชิกวุฒิสภาตั้งแต่วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๓ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๕ วรรคห้า (๑) และสามารถปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกวุฒิสภาได้ทุกประการตามมาตรา ๑๒๑ วรรคสอง ส่วนสมาชิกวุฒิสภาที่ครบวาระเมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๓ จึงไม่มีอำนาจปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ตามมาตรา ๑๓๑ วรรคสอง และมาตรา ๑๖๘ ของรัฐธรรมนูญ

ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งและวุฒิสภาดังกล่าว ก่อให้เกิดความสับสนขึ้นกับประชาชน และอาจเป็นปัญหาเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในอนาคตอันใกล้นี้ได้ ในฐานะประธานรัฐสภาเห็นว่าปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภาซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ อันเป็นปัญหาสำคัญที่สร้างความสับสนขึ้นในหมู่ประชาชนและมีผลกระทบต่อ การดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและต่อการเลือกตั้งโดยตรง ดังนั้นเพื่อเป็นการยุติปัญหาข้อโต้แย้งดังกล่าวข้างต้น จึงเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ เพื่อพิจารณาวินิจฉัยในประเด็นต่อไปนี้

๑. ในระหว่างที่สมาชิกวุฒิสภาชุดใหม่ได้รับเลือกตั้งมายังไม่ครบ ๒๐๐ คน นั้น การปฏิบัติหน้าที่วุฒิสภาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญจะเป็นอำนาจหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาที่ครบวาระไปแล้ว เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๓ หรือสมาชิกวุฒิสภาชุดใหม่ที่ได้รับเลือกตั้งตามมาตรา ๓๑๕ วรรคห้า (๑) ของรัฐธรรมนูญ

๒. ถ้าสมาชิกวุฒิสภาชุดใหม่ที่ได้รับเลือกตั้งตามมาตรา ๓๑๕ วรรคห้า (๑) ของรัฐธรรมนูญ ต้องทำหน้าที่วุฒิสภาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแล้ว หากสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกตั้งยังมีจำนวนไม่ครบ ๒๐๐ คน จะดำเนินการให้มีการประชุมเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญได้หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ประเด็นปัญหาที่ประธานรัฐสภาส่งมาให้พิจารณาวินิจฉัยเป็นปัญหาที่อยู่ในขอบเขตความหมายของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ทั้งนี้ เพราะว่าการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๓ นั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา เพียง ๑๒๒ คน โดยสั่งให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาใหม่อีก ๗๘ คน ในวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๓ ผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา จำนวน ๑๒๒ คน ดังกล่าวมีความเห็นว่าสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เพราะมีสมาชิกภาพเป็นสมาชิกวุฒิสภาแล้วตั้งแต่วันเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๒ แต่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๑ กำหนดให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภา จำนวน ๒๐๐ คน จึงมีความเห็นในเรื่องนี้เป็นสองฝ่ายแตกต่างกันและรัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติในเรื่องนี้ไว้ จึงเป็นปัญหาว่าผู้ได้รับเลือก จำนวน ๑๒๒ คน ซึ่งมีสมาชิกภาพเป็นสมาชิกวุฒิสภาแล้วมีอำนาจที่จะดำเนินการตามหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาได้หรือไม่อันเป็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา และปัญหาดังกล่าวนี้มีสาเหตุมาจากการประกาศให้มีการเลือกตั้งใหม่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งด้วยเช่นกันว่ามีอำนาจกระทำได้เพียงใด ดังนั้นจึงรับเรื่องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามที่ประธานรัฐสภาเสนอมาได้ โดยมีประเด็นที่จะวินิจฉัย ๒ ประการ คือ

๑. การที่วุฒิสภามีสมาชิกที่ได้รับเลือกตั้ง จำนวน ๑๒๒ คน ซึ่งเกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาตามบทบัญญัติมาตรา ๑๒๑ วรรคหนึ่งนั้น จะดำเนินการให้มีการประชุมวุฒิสภาเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญได้หรือไม่

๒. ในระหว่างที่สมาชิกวุฒิสภาชุดใหม่ได้รับเลือกตั้งมายังไม่ครบ ๒๐๐ คน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๑ วรรคหนึ่ง สมาชิกวุฒิสภาที่ครบวาระไปแล้วเมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๓ จะปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกวุฒิสภาต่อไปอีกได้หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า

ในประเด็นที่ ๑ บทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๕ วรรคห้า (๑) บัญญัติว่า “ในกรณีที่สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาสิ้นสุดลงเมื่อครบสี่ปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งให้ดำเนินการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันก่อนวันครบสี่ปี ในกรณีเช่นนี้ ให้อายุของวุฒิสภาและสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกตั้ง เริ่มนับตั้งแต่วันที่สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาตามวรรคสามสิ้นสุดลง” เนื่องจากการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๓ คณะกรรมการเลือกตั้งประกาศให้ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาเพียง ๑๒๒ คน และได้ประกาศให้มีการเลือกตั้งอีกครั้งในวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๓ เมื่อการเลือกตั้งยังไม่ได้ผู้เป็นสมาชิกวุฒิสภา จำนวน ๒๐๐ คน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๑ วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติว่า “วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกซึ่งราษฎรเลือกตั้งจำนวนสองร้อยคน” จึงไม่อาจถือได้ว่าการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาครั้งนี้แล้วเสร็จ เมื่อการเลือกตั้งครั้งดังกล่าวไม่แล้วเสร็จและยังมีสมาชิกวุฒิสภาไม่ครบ จำนวน ๒๐๐ คน กรณีจึงไม่เป็นไปตามมาตรา ๓๑๕ วรรคห้า (๑) ดังนั้น ผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา จำนวน ๑๒๒ คน จึงไม่อาจดำเนินการให้มีการประชุมวุฒิสภาเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญได้

ในประเด็นที่ ๒ เนื่องจากบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๑๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ให้วุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๕๓๕ ทำหน้าที่วุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญนี้จนถึงวันที่ครบสี่ปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภาตามวรรคห้า (๑)”

ส่วนมาตรา ๓๑๕ วรรคห้า (๑) บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีเหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาตามวรรคสามสิ้นสุดลงพร้อมกันทั้งหมด ให้ดำเนินการให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ในคราวแรกดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาสิ้นสุดลงเมื่อครบสี่ปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง ให้ดำเนินการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันก่อนวันครบสี่ปี ในกรณีเช่นนี้ ให้อายุของวุฒิสภาและสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกตั้ง เริ่มนับตั้งแต่วันที่สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาตามวรรคสามสิ้นสุดลง”

ในขณะที่มาตรา ๓๑๕ วรรคสาม บัญญัติว่า “ให้สมาชิกวุฒิสภาซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ คงเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้จนกว่าสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาจะสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๕๓๕.....”

เนื่องจากบทเฉพาะกาล มาตรา ๓๑๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้วุฒิสภามีอยู่เดิมตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ สามารถทำหน้าที่ต่อไปได้จนถึงวันสิ้นสุดสมาชิกภาพ ของสมาชิกวุฒิสภาคือเมื่อครบสี่ปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งโดยพระมหากษัตริย์ และตามมาตรา ๓๑๕ วรรคห้า (๑) ต้องจัดให้มีการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันก่อนวันครบสี่ปี และกำหนดให้อายุ ของวุฒิสภาและสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกตั้ง เริ่มนับตั้งแต่วันที่สมาชิกภาพของ สมาชิกวุฒิสภาชุดเดิมสิ้นสุดลงคือ วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๔๓ แต่เนื่องจากการเลือกตั้งที่จัดให้มีขึ้น เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๓ ยังไม่สิ้นสุดหรือยังไม่แล้วเสร็จ เพราะยังไม่มีผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิก วุฒิสภาครบ ๒๐๐ คน ดังนั้นกรณีจึงมิได้เป็นไปตามบทเฉพาะกาลมาตรา ๓๑๕ วรรคห้า (๑) อย่างครบถ้วน กล่าวคือ อายุของวุฒิสภาเริ่มต้นนับตั้งแต่วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๓ ได้ แต่มีสมาชิก วุฒิสภาเพียง ๑๒๒ คน ยังไม่ครบ จำนวน ๒๐๐ คน ตามมาตรา ๑๒๑ วรรคหนึ่ง ส่วนสมาชิกภาพ ของสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกตั้งให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๓ เช่นเดียวกับอายุของ วุฒิสภามีจำนวนเพียง ๑๒๒ คนเท่านั้น และยังไม่สามารถดำเนินการให้มีการประชุมเพื่อปฏิบัติหน้าที่ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญได้ ทำให้เกิดสภาพการณ์ที่เป็นข้อเท็จจริงให้เห็นอยู่ในขณะนี้ก็คือ การมีวุฒิสภา และผู้ได้รับเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา จำนวน ๑๒๒ คน ตั้งแต่วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๓ เป็นต้นมา แต่ยังไม่ปฏิบัติหน้าที่ไม่ได้ จึงเป็นปัญหาช่องว่างแห่งอำนาจของวุฒิสภาขึ้นซึ่งไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ ของรัฐธรรมนูญ ดังจะเห็นได้จากบทบัญญัติมาตรา ๑๓๑ บัญญัติว่า “เมื่ออายุของวุฒิสภาสิ้นสุดลง พระมหากษัตริย์จะได้ทรงตราพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป ซึ่งต้องกำหนดวันเลือกตั้งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่อายุของวุฒิสภาสิ้นสุดลง และวันเลือกตั้งต้อง กำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามมาตรา ๑๖๘ ให้สมาชิกวุฒิสภาที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่ อายุของวุฒิสภาสิ้นสุดลงตามวรรคหนึ่ง ทำหน้าที่ต่อไปจนกว่าสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกตั้งใหม่ จะเข้ารับหน้าที่” เช่นเดียวกันกับมาตรา ๑๐๑ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๘ บัญญัติว่า “สมาชิกภาพของ สมาชิกวุฒิสภามีกำหนดเวลาราวละสี่ปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง

สมาชิกวุฒิสภาที่พ้นจากตำแหน่งไปตามวาระ ต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ไปจนกว่า สมาชิกวุฒิสภาที่แต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่”

จากบทบัญญัติดังกล่าวแสดงให้เห็นเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญได้ว่าไม่ประสงค์ให้มีปัญหาช่องว่างแห่งอำนาจเกิดขึ้นจึงได้กำหนดให้สมาชิกวุฒิสภาที่พ้นตำแหน่งไปตามวาระให้อยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีสมาชิกวุฒิสภาเกิดขึ้นไว้เช่นกันและไม่มีบทบัญญัติใดในรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติห้ามมิให้สมาชิกวุฒิสภาที่พ้นจากตำแหน่งไปตามวาระอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าสมาชิกวุฒิสภาชุดใหม่เข้ารับหน้าที่ไว้ ดังนั้นจึงเห็นว่าการแก้ปัญหาคกรณนี้จำเป็นต้องให้สมาชิกวุฒิสภาชุดเดิมที่พ้นจากตำแหน่งไปตามวาระทำหน้าที่ต่อไปจนกว่าการเลือกตั้งจะแล้วเสร็จและได้สมาชิกวุฒิสภาชุดใหม่ครบจำนวน ๒๐๐ คน เข้ารับหน้าที่ต่อไป

ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงวินิจฉัยว่า

๑. ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา ๑๒๒ คน ไม่สามารถดำเนินการให้มีการประชุมวุฒิสภาเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญได้

๒. ในระหว่างที่สมาชิกวุฒิสภาชุดใหม่ได้รับเลือกตั้งมายังไม่ครบ ๒๐๐ คน สมาชิกวุฒิสภาที่ครบวาระไปแล้วเมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๓ จะปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภาต่อไปได้จนกว่าสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกตั้งใหม่ จำนวน ๒๐๐ คน จะเข้ารับหน้าที่

ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ